

THEATERKRANT

BOT
KLOEK

GEKKE KAKOFONIE VAN BEELD EN GELUID ROEPT HARTROERENDE HERINNERINGEN AAN MOEDERS OP

Karin Veraart

13 april 2023

Gezien op 12 april 2023, Theater Bellevue, Amsterdam

Wat zwaait er nu heen en weer, hoog boven de speelvloer? *Kloek*, de nieuwe voorstelling van muziektheatergezelschap BOT is net begonnen, je knippert nog eens met je ogen tegen de duisternis, en ja hoor: het is daadwerkelijk een haarföhn die daar rechtsboven het toneel dat blazende geluid maakt. Het zal kenmerkend blijken voor *Kloek*: je komt zowat ogen (en al snel oren) te kort bij deze gekke kakofonie van beeld en geluid – die dan toch keer op keer weet samen te komen in een niet zelden hartroerend theatermuziekstuk.

Dat is natuurlijk ook BOT, vier mannen met elk een verschillende expertise en samen een grote liefde voor muziek, performen, bouwen. Sinds 2009 werken ze aan een eigen beeldend en theateraal-muzikaal oeuvre met Nederlandstalige liedjes en een bijzonder, eigen instrumentarium, ‘audiomachines’ wel genaamd. Ze staan onder meer op festivals en buitenlocaties, en nu met *Kloek* voor het eerst in Theater Bellevue. Een uitgangspunt: schoonheid schuilt in imperfectie.

Naast de reguliere instrumenten die er ook zijn, ontlokt bijna ieder attribuut/rekwisiet een glimlach of grinnik aan het publiek om de onvermoede (muzikale) inzetbaarheid. *Kloek* draait, kortgezegd, om de moeder in ons bestaan, door alle levensfasen heen. De moeder keert terug in de liedjes, maar ook steeds in de spullen, in een houding, in een gebreide rok of truitje met ruche. En hoewel BOT niet sentimenteel te werk gaat, moet je na een grinnik soms ook ontroering wegslikken. Je maakt ’t er al associërend zelf van. Maar er schuilt uiteraard ook een zeker plan achter, en dat is goed geslaagd.

Kloek volgt een chronologische opbouw. Geruis, gesuis, geklok, gegorgel, een oog: het leven neemt een aanvang en moeder is erbij. Een strijkplank, een koffiepote, een wasmachine, een prachtmobiel van potten en pannen, het heeft wel wat van een uitdragerij, en moeders bezigheid – ze is niet een personage met reguliere tekst, maar een ‘herinnering aan’ door alle vier de mannen neergezet – lijkt vooral te bestaan in het herplaatsen van huisraad. Maar wat produceert dat een heerlijk geluid, zo samen.

Een treffend hoogtepunt is de performance met Job van Gorkum als middelpunt: rennend op een superkleine loopband, krijgt hij – een volwassen kerel met een baardje – het woordje ‘ik’ de wereld in; ‘de wereld, dat ben ik’, het universum van een peuter. En dan gaat het snel, met een ontroerende scène van kindrangst en moedertroost (*daar waar het donker is/daar waar een groot gemis*), de puber en de moeder als kop van Jut, de staartklok die met alles waar ie uit bestaat de tijd wegtikt. Het zijn reminiscenties, flarden, vervormd, het geluid van lepeltjes in de koffiekopjes, lepeltjes die niemand meer vasthoudt, een rollator die midden op de scène halthoudt.

Foto: René den Engelsman

ELDERS

NRC

★★★★☆

'In de prachtige samensmeltingen van muziek, taal en poëtische beelden, herken je de hand van regisseur Moniek Merks. Het is jammer dat de voorstelling qua opbouw wel erg voorspelbaar is: keurig behandelen de makers het leven van geboorte (het moment waarop een vrouw moeder wordt) tot dood (waarop het kind wees wordt). Gelukkig wordt dat ruimschoots gecompenseerd door het inventieve, vaak uit sloopmateriaal ontsproten instrumentendecor, wat deze korte voorstelling (van een krap uurtje) zowel voor speler als toeschouwer tot een heuse ontdekkingstocht maakt.' [Sander Janssens](#)

DE VOLKSKRANT

★★★★☆

'Voor iedere nieuwe scène herschikken ze alle huisraad op een kleiner wordend oppervlak. Alsof een moederkloek haar vleugels langzaam terugtrekt tot de laatste vierkante meter. Soms duren die overgangen wat lang; dan lijken de Bot-ters meer op sjouwende technici dan op dankbare zonen. Maar in totaal richten ze met deze krasse ketelmuziek van hoog niveau een kloek monument op voor de vaak zo achteloos ontvangen aandacht van liefdevolle moeders.' [Annette Embrechts](#)